

Огляд законодавства

Огляд законодавства з питань внутрішнього переміщення, підготовлений УВКБ ООН | Червень 2021

Набули чинності

- Нормативне регулювання дій із протидії поширенню COVID-19 в Україні
- Спрощена процедура для ВПО, які хочуть отримати водійські посвідчення

Інші події

- План заходів до Національної стратегії у сфері прав людини

Проекти

- Ратифікація угоди про фінансову співпрацю щодо пошуку житлових рішень для ВПО та учасників АТО/ООС
- Звільнення від відповідальності за в'їзд/виїзд з КТ через невизнані контрольні пункти в'їзду/виїзду (КПВВ)

Набули чинності

Нормативне регулювання дій із протидії поширенню COVID-19 в Україні

В червні Уряд України поступово відмінив обмеження, прийняті для протидії поширенню COVID-19. 2 червня 2021 року Уряд ухвалив [Постанову #583](#)¹ про внесення змін до Постанови #1236² від 9 грудня 2020 року про карантинні та обмежувальні заходи³ з протидії подальшому поширенню COVID-19 в Україні. Як і раніше, в'їзд в Україну іноземцям та особам без громадянства дозволяється тільки за умови підтвердження наявності страхування, що покриває витрати, пов'язані з лікуванням COVID-19 та обсервацією та одним підтверджуючим медичним документом. Наразі перелік таких документів розширено, і він включає в себе (i) негативний результат тестування на полімеразну ланцюгову реакцію (ПЛР) на COVID-19, (ii) негативний результат експрес-тестування, який було отримано максимум за 72 години перед перетином державного кордону України або (iii) документ, що підтверджує отримання повного курсу вакцинації від COVID-19⁴, виданий або перекладений англійською мовою («документ, що підтверджує отримання повного курсу вакцинації»). Будь-який документ з цього переліку дозволяє іноземцям та особам без громадянства перетинати державний кордон України. Як і раніше, ця вимога не застосовується до осіб, які постійно проживають в Україні, біженців та осіб, які потребують додаткового захисту, працівників міжнародних та гуманітарних місій, акредитованих в Україні, та членів їх сімей, військовослужбовців збройних сил держав-членів НАТО та держав-учасниць програми НАТО «Партнерство заради миру». Громадяни України, які мають негативний ПЛР-тест або експрес-тест на

¹ Повний текст знаходиться у вільному доступі онлайн (українською мовою): <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-vnesennya-zmin-do-postanovi-kabinetu-ministriv-ukrayini-vid-9-grudnya-2020-r-t20621>

² Повний текст знаходиться у вільному доступі онлайн (українською мовою): <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-vstanovlennya-karantynu-ta-zaprovadzhennya-obmezhuvalnihprotiepidemichnih-zahodiv-1236-091220>

³ Дивіться, будь ласка, більше деталей в Оглядах законодавства, підготовлених УВКБ ООН, за грудень 2020 року, за січень, лютий, березень та квітень 2021 року у вільному доступі онлайн (українською мовою): <https://www.unhcr.org/ua/resources>

⁴ ВООЗ визначає перелік вакцин, дозволених для використання в надзвичайних ситуаціях, та подорожуючі мають бути вакциновані виключно вакцинами з цього переліку

COVID-19, який було отримано максимум за 72 години перед перетином державного кордону України, або які мають документ, що підтверджує отримання повного курсу вакцинації, не проходять самоізоляцію. Уряд також відмінив обмеження на проведення публічних заходів (у приміщенні та на вулиці), якщо усі учасники/ці та організатор/ки мають негативний експрес-тест на COVID-19, який було отримано максимум за 72 години перед проведенням заходу або документ, що підтверджує отримання повного курсу вакцинації.

Беручи до уваги зниження поширення COVID-19 в країні, Уряд також прийняв [Постанову #611](#)⁵ (від 17 червня) про внесення змін до Постанови #1236. В той час, як адаптивний карантин⁶ в Україні продовжено до 31 серпня 2021 року, вся територія України перебуває в «зеленій» зоні. Внаслідок цього, громадяни України та особи, які постійно проживають в Україні, можуть вільно перетинати державний кордон України з будь-якої країни. Водночас, іноземці, які перетинають кордон, мають завжди мати страхування, що покриває витрати, пов'язані з лікуванням COVID-19 та одним підтверджуючим документом, як зазначено вище. У разі зміни кольору зони на «жовтий», «помаранчевий» або «червоний»⁷, вимоги до перетину кордону залишаються без змін, але подорожуючим, які не зможуть надати ці документи, доведеться встановити застосунок «Вдома» та перебувати на самоізоляції. Якщо особа не може встановити застосунок, їй доведеться перебувати в обсервації.

Постановою також передбачено, що коли Україна перебуває у "зеленій зоні", громадяни України можуть вільно перетинати лінію розмежування на сході та адміністративний кордон з Кримом. Не потрібно проходити самоізоляцію/обсервацію та використовувати застосунок «Вдома». Іноземці, які перетинають лінію розмежування або адміністративний кордон з Кримом, мають завжди мати страхування, що покриває витрати, пов'язані з лікуванням COVID-19. У разі зміни кольору зони громадяни України можуть перетинати лінію розмежування та адміністративний кордон з Кримом із документом, що підтверджує отримання повного курсу вакцинації. Якщо такого документу немає, подорожуючим доведеться встановити застосунок «Вдома» та перебувати на самоізоляції. Якщо особа не може встановити застосунок, їй доведеться перебувати в обсервації. Самоізоляцію можна припинити негативним експрес-тестом, отриманим на КПВВ на лінії розмежування та адміністративному кордоні з Кримом.

Це є позитивним кроком, що сприяє пересуванню мешканців непідконтрольних Урядом територій (НКТ) Донецької та Луганської областей та Криму на контрольовану Урядом територію (КТ) через КПВВ на лінії розмежування та адміністративному кордоні з Кримом. Наразі з особами, які в'їжджають на КТ з територій поза урядовим контролем, поведуться таким самим чином, як і з особами, які проживають в інших областях України, без додаткових перепон.

[Спрощена процедура для ВПО, які хочуть отримати водійські посвідчення](#)

2 червня Уряд прийняв [Постанову #580](#)⁸ про внесення змін до процедури отримання водійських посвідчень. Наразі ВПО можуть підтвердити свою реєстрацію місця проживання на НКТ/в Криму на підставі довідки ВПО або е-довідки ВПО⁹, що доступна у застосунку Дія, замість відмітки про реєстрацію місця проживання у паспортах у формі книжечки. Це є позитивним кроком, що спрощує доступ ВПО до

⁵ Повний текст знаходиться у вільному доступі онлайн (українською мовою): <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-vnesennya-zmin-do-deyakih-aktiv-kabinetu-ministriv-ukrayini-i160621-611>

⁶ Дивіться, будь ласка, більше деталей в Огляді законодавства, підготовленому УВКБ ООН, за липень 2020 року у вільному доступі онлайн (українською мовою): https://www.unhcr.org/ua/wp-content/uploads/sites/38/2020/08/2020-07-Legislative-Update_Ukr.pdf

⁷ Дивіться, будь ласка, більше деталей в Огляді законодавства, підготовленому УВКБ ООН, за липень 2020 року у вільному доступі онлайн (українською мовою): https://www.unhcr.org/ua/wp-content/uploads/sites/38/2020/08/2020-07-Legislative-Update_Ukr.pdf

⁸ Повний текст знаходиться у вільному доступі онлайн (українською мовою): <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-2021-%D0%BF#n9>

⁹ Дивіться, будь ласка, більше деталей в Огляді законодавства, підготовленому УВКБ ООН, за вересень 2020 року у вільному доступі онлайн (українською мовою): https://www.unhcr.org/ua/wp-content/uploads/sites/38/2020/11/2020-09-Legislative-Update_%D1%83%D0%BA%D1%80-1.pdf

державних послуг. Це є особливо релевантним для дітей та молоді, постраждалих внаслідок конфлікту, які ніколи не мали паспортів у формі книжки з відмітками про реєстрацію місця проживання на НКТ/в Криму, і отримують свій перший паспорт у вигляді айді-картки з 14 років без реєстрації місця проживання, що перешкоджало їхньому доступу до водійських посвідчень. Наразі цю перешкоду усунуто.

Проекти

[Ратифікація угоди про фінансову співпрацю щодо пошуку житлових рішень для ВПО та учасників АТО/ООС](#)

11 червня 2021 року Уряд зареєстрував¹⁰ в Парламенті [законопроект #0110](#)¹¹ про ратифікацію Угоди¹² між Кабінетом Міністрів України та Урядом Туреччини про фінансове співробітництво, спрямоване на пошук житлових рішень для переміщених кримських татар, інших ВПО та учасників/ць Антитерористичної операції (АТО)/ Операції об'єднаних сил (ООС). Згідно з цією угодою, Уряд Туреччини побудує в Україні 500 квартир: 200 у Миколаєві, 200 у Херсоні та 100 у Києві. 90% цих квартир будуть передані у приватну власність переміщених кримських татар, а 10% - у приватну власність інших ВПО та учасників/ць АТО/ООС. Адміністрація з питань житлового будівництва Туреччини (ТОКІ)¹³ буде діяти від імені Уряду Туреччини, в той час як Мінреінтеграції буде діяти від імені Уряду України. ТОКІ обере замовника будівництва та спостерігатиме за процесом будівництва, тоді як Мінреінтеграції буде відповідати за загальну імплементацію та моніторинг проекту. Міжнародний благодійний фонд «Фонд національного добробуту Криму» підготує список бенефіціарів із числа переміщених кримських татар, а спеціальна Комісія під головуванням Мінреінтеграції розгляне та затвердить їх. Органи місцевої влади надаватимуть земельні ділянки для будівництва, отримуватимуть майнові права на новозбудоване житло та передаватимуть житло та земельні ділянки у власність бенефіціарів. Термін дії Угоди – до 2024 року. Він може бути продовжений на додаткові 12 місяців, якщо сторони письмово домовились про це щонайменше за 30 календарних днів до дати припинення терміну дії Угоди. Вона може бути припинена у будь-який час шляхом письмового повідомлення від однієї зі сторін щонайменше за шість місяців до дати припинення терміну її дії.

У разі прийняття, ця ініціатива може сприяти пошуку житлових рішень для ВПО.

[Звільнення від відповідальності за в'їзд/виїзд з КТ через невизнані контрольні пункти в'їзду/виїзду](#)

29 червня 2021 року Парламент прийняв [законопроект #5478](#)¹⁴ про внесення змін до Закону 530-IX¹⁵ щодо попереджувальних та реактивних дій із протидії поширенню COVID-19 в Україні, що скасує стягнення адміністративних штрафів з мешканців НКТ, які подорожують на КТ шляхом, відмінним від КПВВ на лінії розмежування. Більше деталей міститься в Огляді законодавства, підготовленому УВКБ ООН, за травень¹⁶. Законопроект очікує на підпис Президента. Очікується, що цей позитивний крок

¹⁰ Повний текст знаходиться у вільному доступі онлайн (українською мовою): <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-podannya-na-ratifikaciyu-verhovnoyu-radoyu-ukrayini-ratkovoyi-s90621>

¹¹ Повний текст знаходиться у вільному доступі онлайн (українською мовою): [Офіційний портал Верховної Ради України \(rada.gov.ua\)](http://rada.gov.ua)

¹² Угоду було підписано в Стамбулі 10 квітня англійською, українською та турецькою мовами. У випадку запитань та/або розходжень англійська версія буде мати переважну силу

¹³ ТОКІ координується Міністерством охорони навколишнього середовища та урбанізації Турецької Республіки

¹⁴ Повний текст знаходиться у вільному доступі онлайн (українською мовою): http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=71863

¹⁵ Дивіться, будь ласка, більше деталей в Огляді законодавства, підготовленому УВКБ ООН, за березень 2020 року у вільному доступі онлайн (українською мовою): https://www.unhcr.org/ua/wp-content/uploads/sites/38/2020/05/2020-03-Legislative-Update_UKR.pdf

¹⁶ Дивіться, будь ласка, більше деталей в Огляді законодавства, підготовленому УВКБ ООН, за травень у вільному доступі онлайн (українською мовою): <https://www.unhcr.org/ua/wp-content/uploads/sites/38/2021/06/2021-05-Legislative-Update-UKR.pdf>

сприятиме посиленому захисту жителів НКТ, які в'їжджають до КТ через територію Російської Федерації у зв'язку з обставинами, що не залежать від їхньої волі.

Інші події

План заходів до Національної стратегії у сфері прав людини

23 червня Уряд України прийняв План заходів¹⁷ на 2021-2023 роки до Національної стратегії у сфері прав людини¹⁸, яку було прийнято в березні 2021 року. Міністерство юстиції буде здійснювати щорічний контроль за його імплементацією. План в основному фокусується на розробці проєктів нормативно-правових актів, що мають бути прийняті Парламентом або Урядом. Ключові питання захисту ВПО та осіб, постраждалих внаслідок конфлікту, які проживають на НКТ/в Криму, покривають такі теми:

- Соціальний захист дітей, постраждалих внаслідок конфлікту
- Вдосконалення процедур надання адресної грошової допомоги ВПО в контексті децентралізації
- Адміністративні процедури реєстрації народжень та смертей на НКТ/в Криму
- Скасування вільної економічної зони "Крим"
- Соціальний захист осіб, позбавлених особистої свободи на НКТ/в Криму та членів їх сімей
- Компенсація витрат на правову допомогу особам, позбавленим особистої свободи на НКТ/в Криму
- Вдосконалення процедур компенсації за зруйноване житло
- Відшкодування заборгованості за комунальні послуги під час використання військовими цивільного житла поблизу лінії розмежування
- Надання медичної допомоги та психологічної реабілітації цивільним громадянам, постраждалим внаслідок конфлікту (включаючи дітей)
- Єдина концепція документування воєнних злочинів, злочинів проти людяності та порушень прав людини під час збройного конфлікту відповідно до найкращих практик вирішення конфлікту
- Відшкодування збитків, завданих життю та здоров'ю цивільних осіб, постраждалих внаслідок конфлікту

Розробка правової рамки з цих тем є позитивним кроком. Однак деякі з них сформульовані широко, що впливає на чіткість їхнього змісту. УВКБ ООН та партнери будуть здійснювати моніторинг цих правових розробок та здійснювати адвокаційні інтервенції за необхідності.

КОНТАКТИ

E-MAIL: UKRKI@UNHCR.ORG, TEL: +38 044 288-9710

ПОСИЛАННЯ

UNHCR Ukraine: www.unhcr.org/ua/en - Twitter: [www.twitter.com/UNHCRUkraine](https://twitter.com/UNHCRUkraine)

Facebook: www.facebook.com/UNHCRKyiv - Flickr: www.flickr.com/photos/unhcr_ukraine

¹⁷ Повний текст знаходиться у вільному доступі онлайн (українською мовою): https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-planu-dij-z-realizaciyi-nacionalnoyi-strategiyi-u-sferi-prav-lyudini-na-2021-2023-roki-i230621-756?fbclid=IwAR1eyRDZ7RVA9TrpGinGh_BjoH1Pk7F5deReI7LOjncHAYAX4ki38LWJxg3k

¹⁸ Дивіться, будь ласка, більше деталей в Огляді законодавства, підготовленому УВКБ ООН, за березень у вільному доступі онлайн (українською мовою): https://www.unhcr.org/ua/wp-content/uploads/sites/38/2021/05/2021-03-Legislative-Update_UKR.pdf